Värmdö kommun
Varmdo.kommun@varmdo.se

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av ämnet slöjd i grundskolans högstadium vid Brunns skola i Värmdö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium vid Brunns skola. Granskningen genomfördes under våren 2026.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen sex utvecklingsområden som angetts i beslut den 21 april 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Brunns skola senast den 28 oktober 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Värmdö kommun har inkommit med en sådan redovisning den 19 augusti 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Skolans arbete med att ge eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus

- Ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Ge eleverna en undervisning som är utmanande så att alla elever stimuleras till utveckling samt variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att se till att slöjdämnet omfattas av ett jämställdhetsperspektiv

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån deras föreställning om kvinnligt och manligt.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Skolans arbete med att ge eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus

Utvecklingsområde 1

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog och formativ respons. Skolan har initierat ett utvecklingsarbete som innebär att lärarna ska fungera som stöd till eleverna i deras lärprocess genom att exempelvis ställa fler öppna frågor, stötta eleverna mer aktivt vid planering och problemlösning samt genomföra regelbundna reflektionssamtal med eleverna under arbetets gång. Eleverna kommer att dokumentera arbetsprocessen i en loggbok vilken kommer att utgöra underlag för dialog och återkoppling. Huvudmannen bedömer att åtgärderna förväntas leda till en mer processinriktad undervisning där dialog mellan lärare och elev blir en naturlig del. Enligt huvudmannen kommer undervisningen präglas av ett aktivt och gemensamt lärande vilket kommer främja elevernas kunskapsutveckling samt kreativitet och därmed bidra till högre måluppfyllelse.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 2

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som är utmanande så att alla elever stimuleras till utveckling samt variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete för att ge eleverna en varierad och utmanande undervisning så att eleverna stimuleras till utveckling och har möjlighet att dela erfarenheter i ett gemensamt lärande. Som en första åtgärd ska lärarna planera varje arbetsområde med en tydlig progression och uppgifter som innehåller olika svårighetsgrad. Vidare kommer undervisningen innehålla en större

variation av arbetsformer och bestå av exempelvis gemensamma genomgångar, kamratrespons och gruppdiskussioner. Ett gemensamt lärande kommer vara en naturlig del i varje arbetsmoment och elever kommer kontinuerligt få dela erfarenheter och idéer med varandra. Huvudmannen bedömer att åtgärderna förväntas leda till att eleverna får bättre förutsättningar att utvecklas, att undervisningen blir mer motiverande och stimulerande samt att eleverna kommer stärka sin förmåga att kommunicera, att samarbeta och lära av varandra.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 3

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att låta eleverna löpande reflektera över sin arbetsprocess och resultat tillsammans med läraren. Undervisningen kommer framöver att innehålla återkommande reflektion genom exempelvis så kallade reflektionsstopp där eleverna får presentera lösningar och diskutera utmaningar inom ett arbetsmoment. Vidare kommer elevernas loggböcker användas som ett pedagogiskt verktyg där lärarna kontinuerligt ger eleverna återkoppling. Lärarna kommer utgå från en gemensam struktur och gemensamma reflektionsfrågor i undervisningen för att säkerställa likvärdighet i slöjdämnets två materialinriktningar. Huvudmannen bedömer att åtgärderna förväntas leda till att elevernas lärprocess synliggörs och att elevernas skriftliga dokumentation blir ett verktyg för elevens fortsatta lärande. Enligt huvudmannen kommer eleverna att utveckla en större medvetenhet kring olika val och strategier vilket kommer stärka deras förmåga att fatta genomtänkta beslut under arbetsprocessen.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Skolans arbete med att ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling

Utvecklingsområde 4

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att utveckla undervisningen så att eleverna ges möjlighet att få en fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Skolan har tagit fram en planering för undervisningen där hållbar utveckling integreras i båda materialinriktningarna. Planeringen säkerställer att samtliga elever får lära sig om exempelvis materialens olika egenskaper, ursprung och miljöpåverkan. Lärare planerar även att tydliggöra sambandet mellan hantverkskvalitet och hållbar utveckling genom att bland annat undervisa om hur olika tekniker och metoder påverkar funktion, hållfasthet och livslängd av olika föremål. Vidare framgår att eleverna i högre grad än tidigare kommer ges möjlighet att göra aktiva val kring material och metod och därmed tränas i att jämföra och motivera arbetet utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Huvudmannen bedömer att åtgärderna förväntas leda till en mer likvärdig undervisningen där samtliga elever får möjlighet att utveckla fördjupade kunskaper om hållbar utveckling.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 5

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att utforma undervisningen så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön samt ges möjlighet att välja olika metoder för

resurshushållning. Undervisningen kommer utformas så att eleverna får möjlighet att jämföra olika material och arbetsmetoder utifrån resurshushållning, hållbarhet och miljöpåverkan innan de gör sina val. Eleverna kommer vidare att tränas i att motivera sina val utifrån funktion, kvalitet och miljöhänsyn samt att arbetsområden med återbruk, reparation och vård av material planeras bli en naturlig del av undervisningen. Huvudmannen bedömer att åtgärderna förväntas leda till att eleverna utvecklar ett bestående miljömedvetet förhållningssätt eftersom hållbarhetsperspektivet integreras i hela slöjdprocessen.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Skolans arbete med att se till att slöjdämnet omfattas av ett jämställdhetsperspektiv

Utvecklingsområde 6

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån deras föreställning om kvinnligt och manligt.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att låta eleverna kontinuerligt reflektera och diskutera frågor om jämställdhet samt utmana deras föreställningar om kvinnligt och manligt. Skolan har initierat ett utvecklingsarbete som innebär att lärarna planerar och genomför återkommande samtal och reflektionsuppgifter om normer, könsroller och traditionella föreställningar kopplat till slöjdundervisningen. Undervisningen kommer bland annat att kompletteras med historiska och nutida exempel som synliggör hur olika föreställningar om kvinnligt och manligt påverkat slöjd, hantverk och olika yrken. Lärarna kommer vidare att använda Skolverkets stödmaterial för att planera och säkerställa ett likvärdigt och medvetet arbete med jämställdhet i slöjdämnet och eleverna kommer i högre grad än tidigare att utmanas i att pröva olika material, tekniker och arbetsmetoder med syfte att bryta traditionella könsmönster. Huvudmannen bedömer att åtgärderna förväntas leda till att jämställdhetsperspektivet blir en naturlig och återkommande del av slöjdundervisningen. Enligt huvudmannen kommer undervisningen bli mer medveten, likvärdig och normkritisk vilket ökar elevernas möjlighet att göra egna val utifrån intresse och förmåga.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

På Skolinspektionens vägnar

X Roger Persson

Beslutsfattare
Signerat av: Roger Persson

X Ulrika Perry

Föredragande
Signerat av: Ulrika Perry

Bilaga 1: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.[1]

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.[2] Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.[3]

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.[4]

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.[5]

---

[1] 26 kap. 20 § skollagen.
[2] 1 kap. 4 § skollagen.
[3] 1 kap. 5 § skollagen.
[4] 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.
[5] Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.[6] I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.[7]

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.[8]

---

[6] 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).
[7] Lgr22, 2.2 Kunskaper.
[8] Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.[9]

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.[10]

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.[11]

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina

[9] Ibid.
[10] Lgr22, 2.2 Kunskaper.
[11] Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

> intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.[12]

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.[13]

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.[14]

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.[15] Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.[16] På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.[17]

---

[12] Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.
[13] Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.
[14] Lgr22, 2.1 Normer och värden.
[15] 2 kap. 9 § skollagen.
[16] 2 kap. 10 § skollagen.
[17] Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.[18]

[18] Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.